

FINSK-SVENSKA GRÄNSÄLVSKOMMISSIONENS YTTRANDE ANGÅENDE HAVS- OCH VATTENMYNDIGHETENS FÖRSLAG TILL AVVIKELSER I FISKESTADGAN FÖR ÅR 2022

Dnr: 785-2022

Gränsälvscommissionen tackar Havs- och vattenmyndigheten för möjligheten att yttra sig gällande myndighetens förslag.

Fisket i kustområdet

HaV ger förslag i huvudsak gällande fisket i mynningsområdet med fasta redskap:

- 1) För fiskelicensinnehavare skall det krävas dispens för fiske med fasta redskap under tiden 11–16 juni efter andra arter än lax och öring. Dispensen skall ges endast om fiskelicensinnehavaren i fråga kan redovisa fångster av andra arter från de senaste tre åren och specifikt under tiden 11–16 juni.
- 2) För fiskare utan fiskelicens skall användandet av fasta redskap begränsas till maximalt 1–2. Detta kan stödjas med argumentet att fler redskap än så inte kan motiveras utifrån ett husbehovsfiske.
- 3) Fiske med fasta redskap efter lax och öring tillåtet från och med den 17 juni kl 00.00 (istället för kl 12:00).
- 4) Fiske av lax tillåtet endast t.o.m. den 31 augusti
- 5) Fasta redskap får inte vara fiskande under den tiden då fiske är förbjudet.

Kommissionen kommenterar att HaV:s förslag gällande havsfisket med fasta redskap är lämpliga och välmotiverade då detta leder till minskad negativ påverkan på Torne älvs lax på sin väg till lek i älven. Samtidigt passar gränsälvscommissionen på att lyfta det fortsatta behovet att skydda Torneälvs havsöring både genom begränsat fiske och minskad hantering.

Kommissionen lyfter att lämpligtvis skulle man kunna begränsa antalet till ett fast redskap per fiskare utan fiskelicens. Detta särskilt med tanke på att på finska sidan gäller begränsningen max 1 fast redskap per fritidsfiskare för andra arter än lax och öring (statsrådets förordning om tillämpning av nationella fiskebestämmelser inom Torneälvens fiskeområde [348/2016 §3](#)).

På finska sidan gäller förbud för fritidsfiske efter lax och öring med storryssa ([statsrådets förordning om fiske §13](#)). Kommissionen lyfter att det kan finnas anledning att se över de respektive nationella bestämmelserna för fisket i kustområdet som ingår i den finsk-svenska gränsälvsöverenskommelsen. Detta anses viktigt för att se till att möjligheterna till fiske inom det gemensamma området sker rättvist och på lika villkor.

Sikfisket

Gällande finska skog- och jordbruksministeriets förslag att ha ett maximimått för håvad sik på 38cm ger kommissionen följande kommentarer:

Siken utsätts oundvikligen för stress om den skall mätas och det är något opraktiskt vid fiske med långa håvar.

I den årliga biologiska rådgivningen för fiskeregleringen i Torne älv gjord av SLU i samarbete med LUKE för år 2022 konstateras att *"Torneälvens vandringsik uppvisar tydliga tecken på en långsiktigt negativ beståndsutveckling"*. Samtidigt uttrycker forskarna att *"åtgärder som kan påskynda en återhämtning för denna art framstår som angelägna. Utöver en ökande beståndsstorlek bör även en återgång till större medelstorlek och tidigare vandringstid utföra viktiga förvaltningsmål."*

I rapporten beskrivs:

"Resultat från ett tidigare forskningsprojekt om Torneälvens vandringsik tyder på att en viktig anledning till varför andelen tidigt stigande sik har minskat över tid kan vara att dessa fiskar stannar längre i älven innan leken och därmed i högre grad riskerar att fångas vid älvfiske än senare uppvandrande individer (Palm m.fl. 2019; Broman & Jokikokko 2021). Enligt märkningsstudier inom samma projekt kan vissa år så mycket som 25% av den tidigt stigande siken fångas i älven, vilket kan förväntas resultera i minskad yngelproduktion. Ett så högt fisketryck kan även hindra en återgång till högre medelstorlek och medelålder i beståndet."

Kommissionen lyfter att det är nödvändigt för de som fiskar efter sik att reflektera över vilken framtid som anses önskvärd för Torne älvs vandringsik och vilka åtgärder som det finns beredskap att ge stöd för. Det kan vara nödvändigt med en längre fredningsperiod för att vända den negativa utvecklingen för siken (där hela livscykeln tas i akt, både i hav och älv).

Kommissionen lyfter till ministerierna att man skulle kunna bilda en arbetsgrupp specifikt för att se över nödvändiga förvaltningsåtgärder för Torne älvs vandringsik. Arbetsgruppen behöver lämpligtvis samarbeta med hävfiskerättsägare och lokala fisketurismen för att få en nödvändig lokal förankring. Eventuellt kan ett uppvisningsfiske i turistiska ändamål tillåtas under vissa tider då fångsten kan tas tillvara och halstras på traditionellt vis.

Sikbeståndens framtid är naturligtvis en extra viktig fråga med tanke på initiativet att få med hävfisket till UNESCOs lista över immateriella kulturarv. I samband med ansökan bör man se över att sikfisket är långsiktigt hållbart.

Yttrandet har beretts av kommissionens tf. sekreterare Simja Lempinen. Kommissionen har godkänt yttrandet via e-post 10 mars 2022 och yttrandet har sparats i ACTA diariehanteringssystem.

Finsk-svenska gränsälvscommissionen